

5. ФІНАНСИ ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ

УДК 336.71

ВПЛИВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПОЖВАВЛЕННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Андросова О.Ф., к.е.н., доцент, Седченко С.Ю.

Запорізький національний технічний університет

У статті розглянута грошово-кредитна політика країни, проаналізована макроекономічна та фінансова стабільність, розглянуто динаміку споживання цін в державі, обсяги кредитування, спрогнозовано реалізацію грошово-кредитної політики, сформульовано основні принципи її дотримання; показано, як процентна політика сприяє зниженню реальної вартості кредитних ресурсів.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, процентна політика, кредитні ресурси, обсяги кредитування, індекс споживчих цін, споживчий попит, валютний ринок, трансмісійні механізми.

Андросова Е.Ф., Седченко С.Ю. ВЛИЯНИЕ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ НА ОЖИВЛЕНИЕ КРЕДИТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ / Запорожский национальный технический университет, Украина

В статье рассмотрены денежно-кредитная политика страны, проанализированы макроекономическая и финансовая стабильность, рассмотрена динамика потребления цен в государстве, объемы кредитования, спрогнозировано реализацию денежно-кредитной политики, сформулированы основные принципы ее соблюдения; показано, как процентная политика способствует снижению реальной стоимости кредитных ресурсов.

Ключевые слова: денежно-кредитная политика, процентная политика, кредитные ресурсы, объемы кредитования, индекс потребительских цен, потребительский спрос, валютный рынок, трансмиссионные механизмы.

Androsova E.F., Sedchenko S.Y. IMPACTMONETARYPOLICY ONENLIVENING LENDING ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS / Zaporizhzhya National Technical University, Ukraine

The article reviews the monetary policy of the country and analyzes macroeconomic and financial stability, consider the dynamics of consumption prices in the state, lending volumes, predicted the implementation of monetary policy, formulated the basic principles of respect and shows how interest rate policy reduces the real cost of credit.

Key words: monetary policy, interest rate policy, credit resources, the volume of lending, consumer price index, consumer demand, currency market, transmission mechanisms.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Одним з головних елементів ефективного управління кредитами є чітко розроблена кредитна політика, яка має забезпечувати ефективне управління портфелем кредитів банку, ретельний контроль за ними і мінімізацію втрат від настання кредитних ризиків. Банки працюють успішно тоді, коли ризики контролювані і знаходяться в рамках їхніх фінансових можливостей. Великий вплив на поживлення кредитної діяльності комерційного банку має грошово-кредитна політика та облікова політика. Грошово-кредитна, облікова, кредитна політики взаємопов'язані між собою та не можуть існувати одна без іншої.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Головною метою грошово-кредитної політики з урахуванням положень Конституції України є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Стабільна грошова одиниця розглядається як одна з базових цінностей суспільства, однією з головних гарантій захисту приватних економічних інтересів кожного громадянина та необхідна умова досягнення стратегічних цілей економічного розвитку України – забезпечення високих темпів економічного зростання на засадах модернізації та інноваційного розвитку, побудова сучасної, стійкої, відкритої та конкурентоспроможної у світовому масштабі економіки та забезпечення на цій основі підвищення добробуту населення нашої держави.

Облікова ставка є офіційною ціною грошей, на неї орієнтуються всі клієнти банківської системи, так як вона є ціною за якою НБУ емітує гроші в оборот у процесі первинної безготівкової (кредитної) емісії. Національний банк України, змінюючи рівень облікової ставки, має можливість впливати на пропозицію грошей. Подорожчання кредитів НБУ для комерційних банків відбувається з підвищенням рівня облікової ставки.

Кредитна політика надає банку раціонально організувати взаємовідносини з клієнтами щодо зворотного руху грошових коштів і можливість планувати, регулювати, контролювати. Кредитні вкладення для банку повинні бути надійними та рентабельними. Кредитна політика банку є одним з найважливіших інструментів запобігання ризикам, оскільки кредити, які складають у банках найбільшу й завжди найбільш проблемну частину активів, необхідно піддавати ретельній оцінці.

Вивченням даних проблем займалися такі вітчизняні науковці, як: О. І. Копилук [1], О. М. Музичка [1], А. В. Череп [2], О. Ф. Андросова [2], О. В. Васюренко [3]. У своїх працях вони розглянули сутність банківської кредитної політики, її спрямованість на розробку і реалізацію стратегічних цілей у галузі кредитної діяльності комерційних банків, визначили головні напрямки і механізми здійснення цієї діяльності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Дослідити грошово-кредитну політику держави, проаналізувати макроекономічну та фінансову стабільність, розглянути динаміку споживання цін у державі, обсяги кредитування, спрогнозувати реалізацію грошово-кредитної політики, сформулювати основні принципи її дотримання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Головним критерієм успішності проведення грошово-кредитної політики є підтримання у середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін. Річний показник приросту індексу споживчих цін у 2013-2014 роках має стабілізуватися в діапазоні 4-6%, а починаючи з 2015 року, – утримуватися в межах 3-5%.

Грошово-кредитна політика держави має великий вплив на формування кредитної політики комерційних банків.

Кредитна політика дає банку можливість планувати, регулювати, контролювати і раціонально організувати взаємовідносини з клієнтами щодо зворотного руху грошових коштів. Кредитні вкладення для банку мають бути надійними та рентабельними. Оскільки кредити, які складають у банках найбільшу і завжди найбільш проблемну частину активів, необхідно піддавати ретельній оцінці, кредитна політика банку є одним з найважливіших інструментів запобігання ризикам. Головне її призначення полягає у встановленні ключових принципів, яких повинні дотримуватися менеджери та керівники банку при плануванні кредитної діяльності і наданні кредитів.

Слід зауважити, що кредитна політика не є панацеєю від “поганих” кредитів. Навіть найкраща кредитна політика може не виконуватися через недбалість або халатність. Тому необхідно створити таку систему прийняття кредитних рішень, так підготувати менеджерів та керівників банку, установити такий контроль над банківськими операціями, за яких відхилення від кредитної політики стало б неможливим.

При розробці кредитної політики можна виділити такі пріоритети:

– Надання якісних кредитів. Якісні (стабільні) кредити – це кредити, які забезпечують адекватний процентний прибуток навіть при негативних змінах макроекономічних умов чи умов ведення бізнесу. на відміну від даної категорії кредитів, стабільними кредитами не вважаються ті, що за певних умов захищені від ризиків заставами, гарантіями тощо, але при зміні зовнішнього середовища можуть не приносити процентних прибутків. отже, якісним кредитом є забезпечений кредит, який може бути погашений у визначені строки без виникнення проблем чи ускладнень у позичальника.

– Прибутковість. Вартість кредиту має відповідати прогнозованому (розрахунковому) рівню ризику. кредитна політика банку має бути спрямована на створення стабільних (прибуткових) відносин з клієнтами. Прибуткові відносини з клієнтами необхідно налагодити шляхом перехресних продажів для забезпечення максимального співвідношення ризику та прибутковості для кожного клієнта. Слід уникати такого кредитування, за якого ніяких інших відносин, крім кредитних, між клієнтом та банком не передбачається.

– Розумне зростання кредитного портфеля. Метою банку є довгострокове стабільне зростання прибутковості бізнесу. Це зростання не може бути забезпечене, по-перше, без формування портфеля кредитів відповідної якості, по-друге, без досягнення оптимального співвідношення між прибутковістю та ризиком. Зростання кредитного портфеля банку потрібно контролюватися таким чином, щоб уникнути неприйнятної для банку концентрації ризику, наприклад, за галузями, позичальниками, територією тощо. Ліміти повинні визначатися внутрішньо-банківськими положеннями про кредитування на рівні не нижчому, ніж цього вимагає Національний банк України, але вони можуть бути й більш жорсткими.

Розробляючи кредитну політику як елемент банківської політики, слід підкреслити, що цілі кредитної політики пов'язані із загальними стратегічними цілями банку та відповідають його банківській політиці. Тобто основою кредитної політики є стратегія банку, зорієнтована на зростання його капіталу і

збільшення поточних доходів, або змішана стратегія. Необхідно підкреслити, що не існує єдиної кредитної політики для всіх банків. Кожний банк визначає власну кредитну політику, враховуючи економічну, політичну та соціальну ситуацію в регіоні або беручи до уваги всю сукупність зовнішніх та внутрішніх ризиків, які впливають на його роботу.

У процесі розробки кредитної політики банки визначають пріоритети при формуванні кредитного портфеля, розглядаючи його диверсифікацію з позицій визначення оптимальної кредитної політики. Опис кредитної політики має важливе значення для банку і допомагає сформувавши такий портфель, який допоможе йому досягти цілого ряду цілей: забезпечити прибутковість, контроль за рівнем ризику, відповідність вимогам, які виставляються регулюючими органами.

Опис кредитної політики повинен містити:

- Мету, виходячи з якої формується кредитний портфель, тобто ознаки кредитного портфеля, види кредитів, строки їх погашення, розміри і якість кредитів.
- Опис повноважень у сфері надання кредитів, якими наділений кожний кредитний працівник та кредитний комітет (максимальна сума і вид кредиту, який може бути погоджений конкретним працівником, необхідні підписи).
- Обов'язки з передачі прав і надання інформації в рамках кредитного управління.
- Практику перевірки, оцінки та прийняття рішень за кредитними заявками клієнтів.
- Необхідну документацію, яка додається до кожної кредитної заявки, а також документацію, яка зберігається в кредитній справі (фінансова звітність, договори гарантії, застави тощо).
- Права працівників банку з детальним зазначенням того, хто саме відповідає за зберігання та перевірку кредитних справ.
- Основні правила прийняття, оцінки та реалізації кредитного забезпечення.
- Опис практики встановлення процентних ставок і комісій за кредитами, умови погашення кредитів.
- Опис стандартів якості, які застосовуються до всіх кредитів.
- Визначення максимального розміру кредитних вкладень, тобто максимально допустимого рівня співвідношення кредитних вкладень до сукупних активів.
- Опис регіону, який обслуговується банком і куди має здійснюватися основна частина кредитних вкладень.
- Опис практики виявлення, аналізу та вирішення ситуацій, пов'язаних з проблемними кредитами.

Опис кредитної політики має бути достатньо гнучким для того, щоб враховувати всі зміни економічних умов і правил, які встановлюються регулюючими органами. Однак порушувати положення, які містяться в кредитній політиці банку, можна лише в надзвичайних випадках. Фактичний склад кредитного портфеля повинен відповідати його кредитній політиці. В іншому разі ефективна реалізація кредитної політики не буде забезпечена.

Отже, кредитна політика створює необхідні загальні передумови для ефективної праці персоналу банку, знижує імовірність помилок і прийняття нерациональних рішень.

Продовження здійснення економічних і соціальних реформ у державі в окремі періоди може призвести до виникнення об'єктивних ситуативних коливань цін на ринках споживчих товарів і послуг. Такі коливання можуть бути результатом структурних зрушень в економіці, приведення окремих цін і тарифів у відповідність до економічно обґрунтованих рівнів, впливу значних зовнішніх шоків тощо. За таких обставин допускається певне тимчасове відхилення показників приросту споживчої інфляції від установлених цільових орієнтирів. Водночас таке відхилення не повинно впливати на досягнення визначених інфляційних орієнтирів у середньостроковому періоді [1].

Характерною рисою та суттєвим економічним досягненням країни як у 2011 році, так і в першій половині 2012 року було досягнення та підтримання цінової стабільності. За 2011 рік приріст індексу споживчих цін становив лише 4,6%, а за підсумками липня 2012 року він набув від'ємних значень і становив -0,1% як до початку року, так і в річному обчисленні.

Зниження інфляції було зумовлене комплексом внутрішніх і зовнішніх чинників, серед яких, насамперед, вирізнялися високий урожай, відтермінування збільшення тарифів на газ та опалення для населення, покращення бюджетної дисципліни (дефіцит зведеного бюджету щодо ВВП скоротився з 6,0% у 2010 році до 1,8% у 2011 році) та виважена грошово-кредитна політика, яка обмежувала надмірне зростання споживчого попиту та забезпечувала прогнозовану динаміку валютного ринку.

Економіка України характеризується значним ступенем відкритості.

Тому негаразди у світовій економіці відповідним чином відображалися і на економічному розвитку України. Утім, на відміну від багатьох економічно розвинених країн, в Україні зберігається економічне зростання – реальний ВВП у 2011 році збільшився на 5,2%, а у II кварталі 2012 року – на 3,0% порівняно із відповідним кварталом 2011 року, що відбувається, насамперед, за рахунок зростання внутрішнього попиту.

Підтримці макроекономічної та фінансової стабільності в Україні сприяло збереження прогнозованого стану валютного ринку. У 2011 році обмінний курс гривні відносно долара США на міжбанківському валютному ринку знизився лише на 0,84% – до 8,0284 грн./дол. США, а за 7 місяців 2012 року – на 0,48% – до 8,0669 грн./дол. США.

Основні завдання грошово-кредитної політики на 2013 рік передбачають необхідність утримання приросту індексу споживчих цін у межах 4,8-6,1%. Динаміка споживчої інфляції у 2013 році може відрізнитися від прогнозованих орієнтирів залежно від рішень, які ухвалюватимуться Урядом у сфері адміністративно регульованих цін і тарифів.

Процентна політика спрямовуватиметься на сприяння формуванню умов для зниження реальної вартості кредитних ресурсів. Водночас динаміка відсоткових ставок за кредитами та депозитами суттєвим чином залежатиме і від рівня ринкових очікувань, подолання структурних диспропорцій розвитку тощо. Це потребуватиме вжиття узгоджених з усіма гілками влади заходів у напрямі макроекономічної стабілізації, удосконалення законодавства із захисту прав кредиторів і споживачів фінансових послуг, поліпшення інвестиційного клімату, покращення судової практики розгляду кредитних спорів.

У міру досягнення основної цілі підтримуватиметься діяльність Уряду щодо забезпечення високих темпів економічного розвитку. Така робота концентруватиметься, насамперед, в площині створення умов для активізації кредитної діяльності банків. Залежно від ситуації на грошово-кредитному ринку розглядатиметься питання щодо надання відповідних монетарних стимулів, вживатимуться заходи щодо підвищення рівня капіталізації банків, покращення якості їхнього кредитного портфеля, удосконалення законодавчої бази, що регулює кредитну діяльність, стимулювання заощаджувальної активності населення.

Національний банк гнучко регулював грошову пропозицію на засадах забезпечення збалансованості товарних і грошових ринків. Приріст грошової маси як у 2011 році, так і в січні-липні 2012 року значною мірою забезпечувався за рахунок активізації дії механізму мультиплікації коштів.

Свідченням цьому є більш швидкі темпи приросту грошової маси (за 2011 рік – на 14,7%, за 7 місяців 2012 року – на 5,2%) порівняно із показниками приросту монетарної бази (6,3% та 2,1% відповідно).

Особливості реалізації грошово-кредитної політики безпосередньо зумовлювалися неоднорідністю макроекономічної динаміки. Так, більшу частину 2011 року, в умовах існування суттєвих ризиків для цінової стабільності, грошово-кредитна політика була досить помірною. Натомість, у 2012 році із закріпленням позитивних тенденцій у динаміці споживчих цін грошово-кредитна політика набула стимулюючої спрямованості. У цей період для неї характерним було постійне вжиття заходів, спрямованих на сприяння економічному зростанню через створення умов для активізації кредитної діяльності банків.

Стабільна грошова одиниця, а також ужиття заходів, спрямованих на розвиток та посилення стійкості банківської системи, сприяли подальшому розширенню ресурсної бази банків. Обсяг депозитів фізичних осіб за 2011 рік збільшився на 13,1%, за 7 місяців 2012 року – на 11,3%. Вклади в національній валюті зростали більшими темпами порівняно з депозитами в іноземній валюті.

Проте динаміка обсягів кредитування поки що є нестабільною. Якщо у 2011 році приріст обсягів кредитування банками реального сектору становив 14,9%, то за 7 місяців 2012 року – 1,6%. Така нестабільність пов'язана насамперед із наявністю значних зовнішніх ризиків та невизначеністю щодо подальшого розвитку ситуації на ринках.

Реалізація грошово-кредитної політики у 2013 та подальших роках здійснюватиметься на засадах використання основних елементів монетарного режиму, що базується на ціновій стабільності. Це передбачає дотримання таких основних принципів:

— безумовної пріоритетності цілі щодо цінової стабільності та підпорядкування їй усіх інших цілей і завдань грошово-кредитної політики. Відповідно до законодавства як критерій оцінки досягнення головної цілі грошово-кредитної політики використовуватиметься показник індексу споживчих цін у річному вимірі. Одночасно з метою здійснення всебічного аналізу інфляційної ситуації також уважно відстежуватиметься динаміка інших цінових індексів (базовий індекс споживчих цін, індекс цін виробників промислової продукції, індекс-дефлятор ВВП);

— орієнтації на середньострокову перспективу. Допускається певне тимчасове відхилення показників приросту індексу споживчих цін у річному вимірі від установлених цільових орієнтирів, якщо такі відхилення не несуть загрози для цінової стабільності в середньостроковій перспективі. Як підстави для коригування грошово-кредитної політики розглядатимуться переважно чинники, які містять потенціал для зміни середньострокових інфляційних трендів;

— тісної співпраці з Урядом. Вагомі чинники впливу на динаміку інфляції перебувають поза монетарної сферою і належать до компетенції Уряду. За таких умов лише тісна координація грошово-кредитної політики Національного банку та економічної і бюджетної політики Уряду дасть змогу забезпечити ефективне досягнення монетарних цілей і завдань;

— відсутності зобов'язань Національного банку щодо утримання на певному рівні або в певних межах обмінного курсу гривні до іноземних валют. Офіційний курс гривні до долара США встановлюватиметься на підставі її котирувань на міжбанківському ринку, сприяючи формуванню в суспільстві об'єктивної оцінки валютних ризиків. Водночас, ураховуючи, що динаміка обмінного курсу гривні має значний вплив на показники інфляції та якість балансів банків (в умовах значного рівня доларизації їх активів і зобов'язань), вживатимуться заходи щодо уникнення його суттєвих коливань;

— перспективного характеру ухвалення рішень. Потреба у вжитті монетарних регулюючих заходів визначатиметься, насамперед, на підставі інфляційного прогнозу, а також прогнозних оцінок розвитку реального сектору економіки, платіжного балансу та грошово-кредитного ринку, який робитиметься на підставі аналізу широкого спектра макроекономічних, бюджетних і монетарних показників, їх взаємозв'язку і впливу на стабільність гривні з урахуванням можливих змін у майбутньому;

— прозорості діяльності Національного банку перед суспільством. Детальне пояснення мотивів і дій Національного банку у сфері регулювання грошово-кредитного ринку надаватиметься як одразу після ухвалення відповідних рішень (прес-релізи, відеозвернення тощо), так і в узагальненому вигляді – в офіційних аналітичних та прогнозних документах Національного банку України, які регулярно публікуватимуться на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

Якщо відхилення показників приросту індексу споживчих цін у річному вимірі від установлених цільових орієнтирів спостерігатиметься упродовж шести місяців поспіль, то Національний банк розміщуватиме на сторінках свого Офіційного інтернет-представництва пояснення щодо причин такого відхилення та інформуватиме про заходи, які вживаються для приведення індексу споживчих цін у відповідність до встановлених цільових параметрів.

Завдання із забезпечення цінової стабільності в середньостроковій перспективі передбачає не лише досягнення визначених інфляційних орієнтирів, а й сприяння формуванню системних передумов для підтримки стабільного низькоінфляційного середовища та забезпечення стійкості грошової одиниці України до потрясінь у довгостроковій перспективі.

У цьому аспекті важливе місце належатиме удосконаленню операційної структури реалізації грошово-кредитної політики. Монетарний режим, що базується на ціновій стабільності, передбачає провідну роль процентних ставок як головних інструментів та операційних орієнтирів грошово-кредитної політики. З огляду на це у міру розвитку фінансової системи та ефективнішої роботи трансмісійних механізмів відбуватиметься посилення ролі процентної політики в регулюванні грошово-кредитного ринку.

У період до набуття інструментами процентної політики належного ступеня дієвості провідна роль у процесі грошово-кредитного регулювання відводитиметься кількісним показникам обсягу грошової пропозиції.

Операційними орієнтирами грошово-кредитної політики розглядатимуться монетарні критерії ефективності й індикативні цілі, передбачені програмою “Стенд-бай” (підтримується Міжнародним валютним фондом) із змінами, які встановлюватимуться під час здійснення її переглядів.

В умовах тривалої нестабільності на світових фінансових ринках, яка містить суттєві загрози для макроекономічної та фінансової стабільності в Україні, посилюватиметься стабілізуюча роль міжнародних резервів.

Ураховуючи це, грошово-кредитна політика в середньостроковій перспективі передбачатиме необхідність їх утримання на рівні, що забезпечує необхідний захист національної економіки від негативних зовнішніх шоків. Цій самій меті підпорядковуватимуться і заходи щодо встановлення та регулювання системи обмежень на валютному ринку. Заходи з валютної лібералізації узгоджуватимуться з темпами економічного зростання, підвищенням загального попиту на національну грошову одиницю з одночасним зниженням доларизації економічних відносин. Це у свою чергу безпосередньо пов'язано із здійсненням низки інституційних перетворень, які будуть прямо впливати і на стійкість фінансової системи та можливість підвищення курсової гнучкості гривні. Ключовим залишатиметься питання щодо

ефективності використання зовнішніх кредитів та спроможності їх спрямування на розвиток реального виробництва. За відсутності його прискореного розвитку зменшуватиметься фінансова база погашення та обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань країни, що спричинить зростання їх загальнонаціонального тягара та вразливості української валюти й бізнесу.

Зменшенню зовнішніх ризиків стабільності грошової одиниці сприятиме розвиток внутрішнього фінансового ринку та забезпечення його стійкості. З урахуванням визначених законодавством повноважень діяльність Національного банку в цій царині, насамперед, концентруватиметься довкола сприяння стабільності банківської системи. Також у співпраці з іншими фінансовими регуляторами проводитиметься робота із побудови системи моніторингу та оцінки стабільності фінансового сектору. Передбачається активна участь Національного банку й у вирішенні питань щодо розвитку фондового ринку, у т.ч. – у реформуванні та забезпеченні ефективного функціонування національної депозитарної системи. Дієвість фондового ринку відіграє важливу роль у належному функціонуванні монетарного трансмісійного механізму, який забезпечує адекватну реакцію реального сектору економіки на зміни в грошово-кредитній політиці.

У сучасних умовах істотним чинником підтримання стабільності грошової одиниці в довгостроковій перспективі є забезпечення довіри до політики центрального банку. З цією метою Національний банк продовжуватиме удосконалювати систему комунікацій з громадськістю, маючи на меті через детальне роз'яснення цілей грошово-кредитної політики та заходів щодо їх досягнення отримувати суспільну підтримку своїх дій і формувати на ринку позитивні очікування.

Адекватному сприйняттю таких роз'яснень сприятиме підвищення рівня фінансової грамотності населення. У зв'язку з цим набуває особливого значення подальша всебічна підтримка на всіх рівнях ініціативи Національного банку щодо розроблення державної просвітницької програми, спрямованої на підвищення фінансової грамотності населення. Розроблення та реалізація такої програми сприятиме формуванню в населення необхідних знань та навичок раціональної та обачливої поведінки на ринку фінансових послуг. Це розширюватиме базу активних і свідомих приватних інвесторів на внутрішньому фінансовому ринку та у перспективі сприятиме зменшенню залежності економіки України від зовнішніх джерел фінансових ресурсів.

З метою збільшення спроможності фінансової системи акумулювати ресурси для забезпечення потреб економічного зростання розширюватиметься та вдосконалюватиметься сфера безготівкових платежів. Зокрема, вживатимуться заходи щодо поширення безготівкових розрахунків з використанням спеціальних платіжних засобів, запровадження сучасних технологій забезпечення надійного та ефективного обслуговування учасників розрахунків, створення уніфікованої інфраструктури та реалізації супутніх проєктів у соціальній сфері.

Підтримуватиметься тісна взаємодія Національного банку з Урядом у питаннях щодо узгодження грошово-кредитної та фіскальної політики, у тому числі в частині впливу на стан грошово-кредитного ринку випуску внутрішніх зобов'язань, а також активна співпраця в питаннях щодо забезпечення стійкості фінансової системи, визначення пріоритетів спрямування фінансових ресурсів через фіскальні й структурні механізми та інструменти [10].

Для забезпечення досягнення наведених вище цілей та виконання окреслених завдань використовуватимуться усі наявні інституційні механізми та операційні важелі, забезпечуватиметься послідовність і прозорість грошово-кредитної політики, органічно поєднуюватиметься незалежність у виконанні Національним банком головної конституційної функції з узгодженістю його дій з економічними та фінансовими заходами інших органів влади.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Однією з найважливіших функцій Національного банку є грошово-кредитне регулювання економіки, яке виконується згідно економічних інтересів та цілей держави. В основу грошово-кредитної політики покладено здійснення комплексу заходів, які спрямовані на розширення або звуження ліквідних коштів банку та його обсягів кредитування банківських та інших кредитних установ. Метою грошово-кредитної політики є регулювання пропозиції та попиту на позиковий капітал через ефективне управління грошовою масою.

Таким чином, грошово-кредитна політика повинна спрямовуватися на сприяння стабільності банківської системи (як ключової умови забезпечення фінансової стабільності в державі) та підтримку економічної політики Кабінету Міністрів України, спрямованої на економічне зростання. Національний банк у межах своїх можливостей сприятиме зростанню обсягів кредитування реального сектору економіки й поживалення кредитної діяльності в державі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Копилюк О. І. Банківські операції : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. І. Копилюк, О. М. Музичка. — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 535 с.
2. Череп А. В. Банківські операції : навч. посіб. / А. В. Череп, О. Ф. Андросова. — К. : Кондор, 2008. — 410 с.
3. Васюренко О. В. Банківські операції : [навч. посіб. для студ. екон. спец.] / О. В. Васюренко. — [6-те вид., перероб. і допов.]. — К. : Знання, 2008. — 318 с.
4. Міщенко В. І. Банківські операції : підруч. / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Коренева. — [2-ге вид.]. — К. : Знання, 2007. — 796 с.
5. Гроші та кредит : підруч. / [І. О. Лютий, Н. І. Версаль, О. В. Любка, О. Д. Рожко ; за заг. ред. І. О. Лютого]. — К. : ВПЦ "Київський університет", 2010. — 559 с.
6. Лютий І. О. Банківська справа : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [І. О. Лютий, А. С. Криклій, В. І. Міщенко та ін. ; за заг. ред. І. О. Лютого]. — К. : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2009. — 384 с.
7. Дзюблук О. В. Банківські операції : підруч. / О. В. Дзюблук. — Тернопіль : Економічна думка, 2009. — 696 с.
8. Косова Т. Д. Банківські операції : навч. посіб. / Т. Д. Косова, О. Р. Циганов. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 372 с.
9. Каджаева М. Р. Банковские операции / М. Р. Каджаева, С. В. Дубровская. — [4-е вид.]. — М. : Академия, 2008. — 400 с.
10. Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr016500-12>.

УДК 351: 336.1.07

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ (НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСТВА УКРАЇНИ)

Голинський Ю.О., аспірант

Львівська державна фінансова академія

У статті розглянута сутність системи управління економічною ефективністю в органах виконавчої влади на прикладі органу Державної казначейської служби України, розроблена інформаційна модель даної системи, а також розглянуті її складові елементи. На основі моделі можуть бути здійснені подальші наукові розробки в контексті підвищення ефективності діяльності органів державної виконавчої влади.

Ключові слова: ефективність, державна послуга, модель, Казначейство України.

Голинский Ю.О. УПРАВЛЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТЬЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ (НА ПРИМЕРЕ ОРГАНОВ КАЗНАЧЕЙСТВА УКРАИНЫ) / Львовская государственная финансовая академия, Украина

В статье рассмотрена сущность системы управления экономической эффективностью в органах исполнительной власти на примере органа Государственной казначейской службы Украины, разработана информационная модель данной системы, а также рассмотрены ее составные элементы. На основе модели могут быть осуществлены дальнейшие научные разработки в контексте повышения эффективности деятельности органов государственной исполнительной власти.

Ключевые слова: эффективность, государственная услуга, модель, Казначейство Украины.

Holynskyy Yu.O. Economic Efficiency Management of Executive (case study of State Treasury of Ukraine) / Lviv State Academy of Finance, Ukraine

The essence of economic efficiency management of executive by the example of the State Treasury of Ukraine is considered in the article. Information model of the system and its components are developed. Based on the model, further research can be conducted in the context of enhancing the effectiveness of the executive authorities.

Key words: efficiency, public service, model, State Treasury of Ukraine.